

DORPSVISIE KIEL-WINDEWEER

JUNI 2024

IN OPDRACHT VAN

VPBK

PROCESBEGELEIDING

Marije Kattenwinkel, Buro Geeltjes & co

FOTO'S

Anita Lammersma, Anka Kremer (p.5, p. 14) Marije Kattenwinkel (p.20)

VPBK

Vereniging Plaatselijk Belang Kiel – Windeweer en Nieuwe Compagnie is een belangenvereniging die opkomt voor de belangen van de bewoners van ons dorp. Dat doet zij niet alleen! VPBK probeert een schakelpunt te zijn waar vragen en oplossingen samenkomen. Soms zoekt het bestuur van de vereniging zelf wat uit, maar vaker zal het bestuur proberen mensen in het dorp te ondersteunen of te helpen om elkaar te vinden. Met elkaar proberen ze het dorp te blijven ontwikkelen en levend te houden. Dat doen ze door nieuwe ideeën een kans te geven, initiatieven te ondersteunen en belangen te behartigen. Dat gebeurt door gesprekken met bewoners, gemeente en organisaties die iets willen met of in ons dorp. Het liefst maken ze gebruik van initiatieven die door bewoners worden opgepakt, en zorgen ze voor ondersteuning waar nodig. Zo houden ze met elkaar de schouders eronder en behartigen ze belangen zoveel mogelijk met elkaar. Soms zijn er in het dorp tegengestelde belangen. Daarbij hoopt de VPBK een neutrale rol te houden, zodat het dorp een dorp voor iedereen is en blijft.

Rol van VPBK

VPBK is opdrachtgever voor het opstellen van deze dorpsvisie. De gemeente heeft hiervoor via het programma Hart voor Midden-Groningen (onderdeel van Nationaal Programma Groningen) budget beschikbaar gesteld.

SAMENVATTING

Kiel-Windeweer gaat voor een nieuw dorpshuis! Dat is het belangrijkste doel voor het dorp, en ook de aanleiding om de dorpsvisie die in 2018 is opgesteld te actualiseren. Want de gemeente vraagt om een actuele dorpsvisie als 'bewijs' voor de behoefte aan een dorpshuis.

Dat dorpshuis moet de plek worden in Kiel-Windeweer waar alle activiteiten worden georganiseerd en het hele dorp elkaar regelmatig ontmoet. Voor een gezellige pubquiz, om te sporten, om een ijsje of patatje te eten en voor vergaderingen. In de dorpsvisie lees je meer over de plannen voor het dorpshuis.

Naast het dorpshuis lees je in deze dorpsvisie ook over voorzieningen, samenwerking en recreatie & toerisme. Wat betreft voorzieningen gaat het vooral over elkaar ontmoeten en leven in een fijne omgeving. Het dorp heeft wensen voor woningen voor starters en ouderen. Een onderwerp dat leeft is het onderhoud van wegen en bermen. Door de smalle wegen en bermen ontstaat er snel schade en dat stoort veel inwoners. Voor bewegen en functies in de openbare ruimte zijn er wensen voor inrichting van het terrein rondom het nieuwe dorpshuis. Ook het trapveldje en de ijsbaan zouden verbeterd kunnen worden. Voor toeristen kan het dorp aantrekkelijker gemaakt worden door wandelroutes en informatie over de bijzondere gebouwen.

De samenwerking in het dorp is goed. Inwoners en organisaties kunnen elkaar al goed vinden: er is een regulier overleg tussen VPBK en de gemeente en ook tussen inwoners onderling is het contact over het algemeen goed. Wel zijn er nog kansen om de samenwerking tussen verenigingen efficiënter te maken. Dankzij de Kielster EnergieCoöperatie is er de laatste tijd veel aandacht gekomen voor duurzaamheid.

HET DORP

Kiel-Windeweer is een veenontginningsdorp in de gemeente Midden-Groningen, gelegen in de provincie Groningen. Er wonen ongeveer 850 mensen in het dorp.

Kiel-Windeweer heeft sinds 2006 een door de monumentenwet beschermd dorpsgezicht. Het dorp ligt ten zuiden van Hoogezand, op het grensgebied van de provincies Groningen en Drenthe, aan de rand van de Veenkoloniën. Plaatsen als Veendam, Groningen, Zuidlaren en Assen zijn goed bereikbaar. Mede daardoor is het voor veel mensen een fijne plek: rustig en landelijk maar toch centraal gelegen.

PROCES ACTUALISEREN DORPSVISIE

Het hebben van een dorpsvisie is niet nieuw voor Kiel-Windeweer. In 2016 is een belevingsonderzoek gedaan en in 2018 is een korte dorpsvisie opgesteld. Dat is nog relatief kortgeleden. Toch is de dorpsvisie nu opnieuw geactualiseerd. De belangrijkste reden daarvoor is dat Kiel-Windeweer een nieuw dorpshuis wil, en daarvoor in gesprek is met de gemeente. Een actuele dorpsvisie is een eis van de gemeente.

Om de dorpsvisie te actualiseren is overleg geweest tussen de VPBK en de gemeente. Samen met een procesbegeleider is een opzet gemaakt voor een proces om de dorpsvisie te actualiseren. Op basis van de vorige dorpsvisies en gesprekken met de VPBK zijn de belangrijke thema's benoemd. Een belangrijke stap was het organiseren van drie bijeenkomsten waar alle inwoners van Kiel-Windeweer input konden geven op deze thema's. De bijeenkomsten werden gehouden in een bouwkeet van de gemeente. Op 13 en 20 januari stond de keet achtereenvolgens op de kruising Zuidlaarderweg-Dorpsstraat, bij de Pieter Venemakade 79 (de locatie van het dorpshuis) en aan de zuidkant van het dorp ter hoogte van Dorpsstraat 306. De keet werd druk bezocht; met 31, 16 en 20 bezoekers die veel input hebben geleverd. De lijst met wensen en opmerkingen is toegevoegd als bijlage.

Vervolgens is de dorpsvisie geschreven. Tijdens de jaarvergadering van de VPBK is terugkoppeling gegeven aan de aanwezigen.

Naast deze dorpsvisie is ook een projectplan gemaakt voor het nieuwe dorpshuis.

Thema's dorpsvisie

Voor het bepalen van de thema's van de dorpsvisie is gekeken naar de eerdere dorpsvisies en de input vanuit VPBK en de keet-bijeenkomsten. In deze dorpsvisie zijn de belangrijkste thema's;

- Een nieuw dorpshuis
- Wonen, openbare ruimte en voorzieningen
- Noaberschap & samenwerking
- Recreatie & toerisme

Op de komende pagina's zijn de thema's beschreven en worden knelpunten en wensen per thema benoemd. Bij elk thema is een actielijst opgenomen.

Status dorpsvisie & afspraken gemeente

De dorpsvisie is een plan door en van het dorp. In deze dorpsvisie staan mooie ambities en wensen. Sommige worden al uitgevoerd, door bijvoorbeeld VPBK, stichting dorpshuis of KEC. Bij andere ambities en wensen gaan we als dorp in gesprek over hoe en wanneer we dit kunnen realiseren. Dat gaat breder dan alleen het bestuur van VPBK: we kunnen de hulp van alle inwoners goed gebruiken.

De dorpsvisie hoeft niet te worden vastgesteld door de gemeente. Wel is het de basis om samen met de gemeente tot een uitvoeringsagenda te komen. Een uitvoeringsagenda wordt wel door de gemeente vastgesteld. Op basis van de uitvoeringsagenda kan de gemeente vervolgens middelen beschikbaar stellen voor uitvoering van projecten.

WAT IS ER GEDAAN SINDS 2018?

De afgelopen jaren is er door het dorp (al dan niet samen met de gemeente) al veel gedaan:

- Het evenemententerrein is opnieuw ingericht
- Verlichting, groen en kruisingen zijn aangepakt.
- Om het water toerisme te steunen en een impuls te geven zijn er steigers geplaatst in het Kieldiep.
- De oude voetbalkantine/voormalig dorpshuis is gesloopt
- De Albrondaschool is in gebruik genomen als tijdelijk dorpshuis
- Er is veel samenwerking met de Kielster Energie Coöperatie; een energiecoöperatie initiatief vanuit het dorp.
- Er zijn verbindingen gelegd tussen de verschillende initiatieven en verenigingen in ons dorp, zodat we onze krachten kunnen bundelen.
- Gesprekken met de gemeente of het waterschap over (door omwonenden ervaren overlast van) de vergister, nieuwe regelgeving, glasvezel of mijnbouwschades

De laatste jaren is er regelmatig overleg tussen VPBK en gemeente over de openbare ruimte (zoals groen, bermen en wegen). Elke maand is iemand vanuit de gemeente aanwezig bij de vergadering van VPBK. Ook heeft de vereniging een vast aanspreekpunt bij de gemeente.

THEMA 1: EEN NIEUW DORPSHUIS

Inleiding

Er is al een aantal jaar geen dorpshuis meer in Kiel-Windeweer. Een dorpshuis is niet alleen een plek om activiteiten met elkaar te doen maar vooral de plek waar je elkaar ontmoet. De grootste wens van het dorp is dan ook om weer een volwaardig dorpshuis in het dorp te hebben. Dit is prioriteit nummer 1 voor het dorp.

Verleden: 't Woldhuus

In 1973 is er bij de voetbalvelden een kantine gebouwd die in eind jaren 80 geschikt werd gemaakt als ontmoetingsplek voor het dorp: 't Woldhuus. Eind jaren 90 werd het pand verbouwd en uitgebreid met onder andere een toneel. In 2008 is er een conflict ontstaan. Daardoor hebben veel dorpsbewoners hun lidmaatschap van de voetbalvereniging opgezegd en is er onenigheid ontstaan over de dorpshuisfunctie. In 2013 is de dorpshuisfunctie geëindigd. Uiteindelijk is in 2021 een einde aan de conflicten gekomen. Inmiddels is het oude Woldhuus gesloopt. Daarmee is er letterlijk ruimte ontstaan voor de toekomst.

Huidige situatie: Albrondaschool als tijdelijk dorpshuis

Op dit moment heeft de voormalige Albrondaschool een tijdelijke dorpshuisfunctie. Sinds corona voorbij is organiseren veel verenigingen, stichtingen en andere clubjes uit het dorp hier volop activiteiten. Dat is fijn, gezellig én toont aan dat het dorp een goed functionerend dorpshuis nodig heeft. Het gebouw is van de gemeente en functioneert redelijk. Wel is het gebouw oud, duur en heeft het onderhoud nodig. Het dorp heeft de afspraak met de gemeente dat de Albrondaschool gebruikt mag worden voor activiteiten tot er een nieuw dorpshuis is. De gemeente wil echter geen grote onderhoudskosten maken om het gebouw functionerend te houden (denk bijvoorbeeld aan een nieuwe CV installeren). De toekomst van de voormalige Albrondaschool is onzeker. Ondertussen staat de gemeente open voor goede ideeën over de toekomst van het gebouw.

Toekomst: een nieuw dorpshuis

De afgelopen tijd is er door Stichting Dorpshuis hard gewerkt aan de plannen voor een nieuw dorpshuis. De stichting dorpshuis neemt hierbij voortrekkersrol in. Ze werkt nauw samen met VPBK. Voor het nieuwe dorpshuis is een apart projectplan opgesteld. Hieronder volgt een korte samenvatting.

Ongeveer drie jaar geleden is Stichting Dorpshuis in samenwerking met gemeente en architect de heer Boer het proces aangegaan om een nieuw dorpshuis te realiseren. Dit heeft geleid tot een ontwerp waarin de wensen van het dorp zoveel mogelijk zijn verwerkt.

In februari 2023 is bij de jaarvergadering van VPBK het ontwerp voor het nieuwe dorpshuis gepresenteerd. De dorpsbewoners hebben mee kunnen beslissen over de uitstraling van het pand aan de buitenzijde en over de naam van het nieuwe dorpshuis. Daarna zijn de plannen verder uitgewerkt. Er is gekeken naar verzekeringen en er ligt een kostenraming. De wensen voor gebruik en inrichting zijn geïnterviewd door met alle toekomstige gebruikers te praten.

In januari 2024 heeft het dorp meegedacht door de wensen en plannen voor gebruik en activiteiten van het dorpshuis aan te scherpen. De belangrijkste wens is een gebouw wat door zo veel mogelijk mensen en voor zo veel mogelijk activiteiten te gebruiken is. Feestjes, sporten, gezellige bijeenkomsten en het dorpshuis als werkplek. Dorpshuis 't Kielhuus moet de spil van het dorp zijn. Alle activiteiten moeten in of vanaf het dorpshuis plaatsvinden. Het moet een onpartijdig gebouw zijn, waar iedereen zich veilig voelt en welkom! Een gezellige inrichting van het voorgedeelte is heel belangrijk. Het moet eruitzien als een bruin café, met planten en sfeerverlichting.

De kosten voor het dorpshuis zijn ongeveer 1.5 miljoen euro. In 2024 wordt onderzocht of en hoe de kosten lager kunnen, wat het dorp zelf kan doen met vrijwilligerswerk en hoe het benodigde bedrag bij elkaar gekregen kan worden. Ook moeten voor de start vergunningen worden aangevraagd en moet het bestemmingsplan nog worden aangepast.

ACTIES

- **IN 2024 HET PLAN VOOR HET DORPSHUIS AFRONDEN EN FINANCIERING BIJEEN BRENGEN. MEER INFORMATIE IS OPGENOMEN IN HET PLAN VOOR HET DORPSHUIS.**
- **BESTEMMINGSPLANWIJZIGING IN GANG LATEN ZETTEN IN AFSTEMMING MET/DOOR DE GEMEENTE**
- **CONTINUEREN VAN HET GEBRUIK VAN DE ALBRONDASCHOOL TOTDAT ER EEN NIEUW DORPSHUIS IS**

THEMA 2: WONEN, OPENBARE RUIMTE EN VOORZIENINGEN

Inleiding

Wat maakt het aantrekkelijk om in Kiel-Windeweer te wonen? Het zal voor iedereen anders zijn, maar veel mensen zijn gesteld op het plattelandsleven, het uitzicht naar de omgeving toe. Rust, ruimte en het dorpse karakter maken het aantrekkelijk. Het is fijn wonen in Kiel, ook al zijn er geen winkels. Om het dorp aantrekkelijk te houden is van belang dat je er goed kunt (blijven) wonen, de openbare ruimte prettig is ingericht en je elkaar tegenkomt.

Wonen

Wonen blijft een belangrijk thema, wat ook veel is genoemd op de keetbijeenkomsten in januari 2024. Er is met name behoefte aan woningen voor starters en senioren. Maar bij voorkeur wel in het lint, of op plekken in 'het centrum' van Kiel-Windeweer.

In het bestemmingsplan zijn kavels aangewezen voor woningbouw. Kiel-Windeweer wil echter ook zijn authenticiteit behouden. Oudere bewoners willen we de mogelijkheid bieden in hun dorp te blijven wonen. Er zijn verschillende ideeën om dit te realiseren. Een aantal mensen heeft de locatie van de voormalige Albrondaschool genoemd als ontwikkellocatie en ligt centraal in het dorp. Ook het idee van woningen voor ouderen, jongeren en gezinnen te combineren is genoemd: op die manier kunnen bewoners elkaar helpen.

Openbare ruimte

Kiel-Windeweer bestaat hoofdzakelijk uit de Dorpsstraat en de Pieter Venemakade, met daartussenin het Kioldiep. De Dorpsstraat is de doorgaande weg. Het is een smalle weg zonder trottoir, met smalle en steile bermen. De Pieter Venemakade (PV-kade in de volksmond) is nog veel smaller en heeft de breedte van een fietspad. De weg en bermen zijn niet geschikt voor zwaar verkeer.

Vanuit het dorp zijn veel opmerkingen gekomen over beheer en onderhoud van de wegen en bermen. Zo wordt de Pieter Venemakade gebruikt door te zware voertuigen (ook van de gemeente zelf, zoals een vuilniswagen). Dit zorgt voor schade aan weg en bermen. De beschoeiing van de Pieter Venemakade is slecht, hier zou de beschoeiing aangepakt moeten worden. De bermen van de Dorpsstraat en Pieter Venemakade kunnen versterkt worden met graskeien.

Ook het groenonderhoud laat soms te wensen over waardoor verruiging ontstaat (zoals bramen en boompjes die opkomen bij de brug). In het verleden waren er ook klachten over maaien van de bermen maar dit gaat de afgelopen tijd goed. Echter wordt er wel in de maand mei gemaaid, terwijl de overheid dan ook campagne voert om niet te maaien voor de biodiversiteit ('Maai-mei-niet'). Dat roept vraagtekens op. Suggestie uit het dorp is om alleen de bovenkant van de berm te maaien.

Door verschillende mensen is de Zuidlaarderweg benoemd als gevaarlijk punt. Hier wordt erg hard gereden, met name door vrachtverkeer.

Sporten en spelen

Voor sport is de voormalige Albrondaschool samen met naastgelegen gymzaal de belangrijkste voorziening in het dorp. In het gebouw wordt vergaderd en gesport. S.V.K. (sportvereniging Kiel-Windeweer) organiseert allerlei sportactiviteiten zoals gym, tafeltennis, volleybal en yoga. Veur Mekoar, stichting Jeugdwerk en de kroegcommissie organiseren allerlei sociale activiteiten zoals filmavonden en bingo. De wens van het dorp is dat het gebouw beschikbaar blijft voor deze activiteiten totdat er een nieuw dorpshuis is. Met uitzondering van volleybal kunnen alle sporten en andere activiteiten straks terecht in het nieuwe dorpshuis. Wellicht is het mogelijk de sporthal te behouden, hierover wordt met de gemeente gesproken.

Om aantrekkelijk te blijven voor jong en oud speelt ook de openbare (buiten)ruimte een belangrijke rol. In het dorp zijn weinig speelplekken. Naast het terrein van het nieuwe dorpshuis ziet men ook mogelijkheden in de omgeving daarvan om meer recreatieve voorzieningen te creëren. Voor het voetbalveld zijn verschillende wensen. De mogelijkheid om het te gebruiken als evenemententerrein is vaak genoemd. Sommigen hebben dit genoemd als mogelijke woningontwikkellocatie. Daarnaast zou het ingericht kunnen worden met een spettervijver, beachvolleybalveld, meer bomen, een hondenspeelveld, dorps tuin en (al dan niet groene) speeltuin. Als speeltoestellen zijn genoemd; fitnessstoestellen voor jong en oud, kabelbaan, klimrek, schommel, stapstenen.

Naast het nieuwe dorpshuis is een klein trapveldje aanwezig. Deze is echter heel hobbelig. Ook wordt het gras weinig gemaaid. Als het veld vlakker is en korter gras heeft kan het beter gebruikt worden.

Tot slot is er in het dorp een ijsbaan. In de winter van 2023 kon die even gebruikt worden om te schaatsen. De ijsbaan is echter al lek. Dit is al heel lang zo, maar desalniettemin is de wens van inwoners om dit te verbeteren.

ACTIES

- **BEHOEFTE PEILEN AAN WONINGEN VOOR STARTERS EN SENIOREN: HOEVEEL WONINGEN ZIJN ER DE KOMENDE JAREN GEWENST EN AAN WELKE EISEN MOETEN DEZE VOLDOEN?**
- **HET DORP WIL GRAAG MEEBESLISSEN OVER WAT ER MET HET TERREIN VAN DE ALBRONDASCHOOL GAAT GEBEUREN. NIEUWBOUW OP DEZE PLEK ZOU EEN MOOIE INVULLING ZIJN ZODRA HET NIEUWE DORPSHUIS IS GEOPEND. BIJVOORBEELD MET EEN MIX VAN WONINGEN VOOR OUDEREN EN VOOR STARTERS, EN WELLICHT OOK VOOR GEZINNEN.**
- **ER ZIJN VEEL GROTERE WONINGEN EN GROTE KAVELS IN HET DORP. HET ZOU FIJN ZIJN ALS DE GEMEENTE SOEPEL OMGAAT MET BOUWVERGUNNINGEN, ZODAT GEBOUWEN FLEXIBEL INGEZET KUNNEN WORDEN (UITBREIDEN, SPLITSEN, KANGOEROEWONING, ETC.).**
- **ONDERZOEK NAAR DE TOEKOMST VAN DE SPORTHAL**
- **VERZOEK AAN DE GEMEENTE VOOR EEN GOEDE LANGETERMIJNOPLOSSING VOOR DE PIETER VENEMAKADE. OFWEL GEEN ZWARE VOERTUIGEN TOELATEN, OF HANDHAVEN, OF EEN ROBUUSTERE INRICHTING VAN DE WEG EN DE BERM/BESCHOEIING**
- **KIJK NAAR DE VERKEERSVEILIGHEID VAN DE ZUIDLAARDERWEG EN EVENTUELE MAATREGELEN OM VERKEER LANGZAMER TE LATEN RIJDEN.**
- **MAAIBEHEER BERMEN EN TALUDS BESPREKEN MET GEMEENTE: ALLEEN DE BERM MAAIEN EN DE TALUDS BEGROEID LATEN/MINDER MAAIEN. GEEF ALS GEMEENTE HET GOEDE VOORBEELD EN MAAI NIET IN MEI.**
- **BESPREKEN GROENONDERHOUD IN DE REGULIERE OVERLEGGEN TUSSEN VPBK EN GEMEENTE (DOORLOPEND)**
- **HET DORP ZOU MOGELIJK EEN ROL KUNNEN SPELEN IN HET MAAIEN VAN HET TRAPVELDJE. DAT IS NU ERG HOBBELIG DOOR MOLLEN. OMWONENDEN HEBBEN AANGEGEVEN DIT TE WILLEN DOEN.**
- **IN GESPREK MET GEMEENTE OVER INVULLING OUDE VOETBALVELD.**
- **ONDERZOEK NAAR LEKKAGE IJSBAAN EN MOGELIJKE OPLOSSINGEN**

THEMA 3: NOABERSCHAP EN SAMENWERKING

Inleiding

Kiel-Windeweer is een vrij hecht dorp waar mensen betrokken zijn bij elkaar maar elkaar ook vrijlaten. Als klein dorp werkt men graag samen. Met elkaar, met de gemeente en als verenigingen. Dat is efficiënt en effectief. Samen wordt gekeken naar ontwikkelingen die op het dorp afkomen. Zoals in het verleden over mijnbouw en zoutwinning. Voor de activiteiten van de NAM en NEDMAG heeft het dorp gezamenlijk opgetreden om hun zorgen te uiten. Met resultaat, want mede hierdoor heeft de gemeente een bestemmingsplanwijziging tegengehouden.

Een ander thema is het internet. Een deel van het dorp heeft kabel, een deel van het dorp nog een internetverbinding via telefoonkabels. De ontwikkelingen rond internetverbindingen volgen elkaar snel op, kabel, glasvezel, 5G. VPBK volgt deze ontwikkelingen.

Samenwerking gemeente

De gemeente delegeert steeds meer taken naar inwoners. Zelfredzaamheid is het nieuwe credo. Kiel-Windeweer kent veel enthousiaste inwoners die hun steentje willen bijdragen. Veur Mekoar is hiervan een prachtig voorbeeld. Het steunpunt is opgezet door onze eigen bewoners. Het heeft tot doel om (hulp)vragen van bewoners te koppelen aan vrijwillige acties of ondersteuning van andere bewoners die een rol willen spelen in onze gemeenschap. Daarnaast is het een plaats van waaruit activiteiten zoals bloemschikken en fietstochten worden ondernomen en mensen elkaar leren kennen. Precies wat de gemeente wil (en financieel ondersteunt) als ze het heeft over zelfredzaamheid.

Het contact met de gemeente is goed, er is regelmatig overleg met zowel de gebiedsregisseur als met iemand van beheer en onderhoud. Er wordt gesproken over verbetering van de afhandeling van meldingen en het verbeteren van de leefbaarheid in Kiel-Windeweer. Vragen uit het dorp komen aan de orde, zoals het maaien van de bermen, veiligheid van wegen en gaten in de bermen. In de gesprekken kijken VPBK en gemeente op welke manier zaken kunnen worden opgepakt. De gemeente faciliteert en stimuleert inzet vanuit het dorp.

Samenwerking verenigingen

Er zijn in het dorp veel vrijwilligers-organisaties actief. VPBK, stichting dorpshuis, de ijsvereniging, jeugdwerk et cetera. Al deze verenigingen en stichtingen hebben een bestuur nodig. Het wordt steeds moeilijker om bestuursleden te vinden. Daarom denken we na over het samenwerken en mogelijk samenvoegen van deze organisaties. Bijvoorbeeld tot een omnivereniging met verschillende werkgroepen, of het oprichten van een dorpscoöperatie. De meeste inwoners zijn lid van of betrokken bij minimaal een van de verenigingen en stichtingen. In het dorp is de wens geuit om nieuwe inwoners actiever welkom te heten en te laten 'inburgeren' door mensen kennis te laten maken met alles wat het dorp te bieden heeft en informatie te geven over bijvoorbeeld de historie van het dorp.

ACTIES

- **OVERLEG EN AFSTEMMING MET GEMEENTE CONTINUEREN.**
- **KIJKEN NAAR MOGELIJKHEDEN VOOR HET SAMENVOEGEN VAN VERENIGINGEN**
- **EEN PLAN MAKEN VOOR HET LATEN 'INBURGEREN' VAN NIEUWE BEWONERS**

THEMA 4: RECREATIE & TOERISME

Inleiding

Het Kieldiep wordt in de zomer goed bevaren. Om het aantrekkelijker te maken om tijdens een vaartocht ons dorp aan te doen zijn er steigers geplaatst. Deze worden echter weinig gebruikt. Het is nog niet aantrekkelijk om als passant aan te leggen, want vanaf het water zie je geen aanknopingspunt om uit te stappen. Tijdens de keet-bijeenkomsten zijn diverse ideeën gekomen om Kiel-Windeweer aantrekkelijker te maken voor toeristen:

- De mogelijkheid om een ijsje te eten op een terrasje bij het nieuwe dorpshuis.
- Door het maken van een wandelroute kan uitstappen/afstappen aantrekkelijk worden. De wandelroute moet dan natuurlijk wel herkenbaar zijn voor mensen die langskomen.
- Informatie geven over het dorp, zoals de geschiedenis en bijzondere panden (Snikhoe, Amshoff, smederij). Dit kan via borden of een QR-code. Bij Marketing Midden-Groningen is informatie beschikbaar.
- Ook is er een idee geopperd van leenfietsen bij het dorpshuis, om het mogelijk te maken boodschappen te doen of een rondje te fietsen.

Naast nieuwe ideeën is er ook de wens geuit om de in het bestemmingsplan aangewezen locatie voor een grotere passantenhaven te schrappen. Zie hiervoor de memo die als bijlage 2 is opgenomen.

ACTIES

- **UITWERKEN WANDELROUTE EN INFORMATIE OVER HET DORP OP BORDEN OF VIA QR-CODES.**
- **IDEEËN OM HET DORPSHUIS AANTREKKELIJK TE MAKEN VOOR TOERISTEN MEENEMEN IN DE PLANNEN VOOR HET DORPSHUIS**

THEMA 5: DUURZAAMHEID & ENERGIE

Inleiding

Energie is een belangrijk thema om samen mee aan de slag te gaan. Sinds augustus 2020 bestaat de Kielster EnergieCoöperatie, de KEC. Doel van de coöperatie is bijdragen aan het gebruik van duurzame energie door de bewoners en bedrijven van Kiel-Windeweer en omgeving.

De KEC organiseert allerlei activiteiten, zoals een bespaarcafé en thema-informatieavonden. Ook is er een eigen energiecoach die inwoners kan adviseren in verduurzaming en besparing. In de komende jaren zullen we ons blijven inspannen voor de verduurzaming van de woningen en bedrijfspanden. Er komen middelen beschikbaar (o.a. via de isolatiemaatregelen – de zg. maatregel 29 van Nij Begun) die we met voorlichtingsactiviteiten ten goede willen laten komen aan het dorp.

De KEC heeft zonnedaken aangelegd, bewonersbijeenkomsten over verduurzaming georganiseerd en heeft plannen om samen met 24 andere coöperaties groene stroom op te wekken voor alle Groningers. Lokaal opwekken, opslaan én verbruiken, met betaalbare energiecontracten voor de bewoners en bedrijven.

De KEC gaat onderzoeken wat de plannen van bewoners zijn rond verduurzaming, aanschaf van warmtepompen en elektrisch rijden. Daarmee kunnen we inschatten in welk tempo meer lokale opwek en verzwaring van het elektriciteitsnet nodig zal zijn. Nieuwe activiteiten worden altijd eerst besproken met het dorp.

De stichting dorpshuis benut de kennis die de coöperatie heeft ook bij de bouw van het nieuwe dorpshuis.

BIJLAGE 1: INPUT BIJEENKOMSTEN 13 EN 20 JANUARI 2024

In januari 2024 heeft het dorp wensen aangeleverd voor dorpshuis en dorpsvisie. Op drie plekken in het dorp stond de keet van de gemeente en waren bestuursleden van dorpshuis en VPBK aanwezig om met iedereen in gesprek te gaan.

Aanwezigen

13 januari middag: 31 personen
20 januari ochtend: 16 personen
20 januari middag: 20 personen

Wonen

- Behoefte aan woningen voor senioren en starters. Bijvoorbeeld op de plek van de Albrondaschool
- Niet de akkers volbouwen
- Soepeler omgaan met bouwvergunningen
- Dorpsbewoners zouden mee moeten beslissen wat er met het terrein van de school gebeurt
- Oude school: herbouwen appartementen in de stijl van de vroegere school
- Woningen voor jeugd en ouderen zijn er niet in het dorp. Kan er op het oude voetbalveld worden gebouwd? Kunnen woningen voor jongeren en ouderen samen met elkaar ontwikkeld worden? Je vult elkaar dan aan.
- Kiel kan levendig blijven door nieuwe woningen. In het lint is nog wel ruimte.

Verkeer en openbare ruimte

- Verkeersveiligheid van de Zuidlaarderweg: weg is niet goed ingericht, te breed, lokt heel hard rijden uit. Met name lokaal vrachtverkeer.
- Bomen aan de Veendammerweg moeten nodig gesnoeid worden
- Peter Venemakade wordt gebruikt door te zware voertuigen, ook door de gemeente zelf (bijv. vuilnisauto). Aslast is maximaal 1 ton maar daar wordt niet op gehandhaafd. Of je moet handhaven, of de weg moet anders ingericht worden. Er is veel schade aan bermen die niet wordt hersteld
- Maaien was eerder slecht maar ging afgelopen jaar beter. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie bij het maaien, bij Maameiniet moeten de bermen eigenlijk niet gemaaid worden door de gemeente. En als je bermen maait kun je alleen de bovenkant doen en de taluds laten staan
- IJsbaan is lek
- Wegen aanpakken en waterweg. Met name de Pieter Venemakade is slecht. Er moet goede beschoeiing komen met zand erachter. De erfgrenzen verspringen hier overal (door ontstaanswijze, vroeger liepen de particuliere kavels verder door)
- Boven-Kiel: bramen, brandnetels en bomen groeien tegen de brug aan. Het groenonderhoud wordt te weinig en te ruig gedaan.

- Klein voetbalveldje is hobbelig door veel mollen. Onderhoud betrekken bij het dorp. Afspraken maken met de gemeente over maaien. Dorp zou zelf kunnen maaien (buurvrouw wil wel op de zitmaaier)
- Wegen anders inrichten, met graskeien naast het asfalt. Is makkelijker te vervangen en repareren

Recreatie en toerisme

- Eexterveenschekanaal haventje, klein, bij het dorpshuis of de Amshoff
- Memo: laten vervallen bestemming passantenhaven aan de dorpsstraat. (Zie memo)
- Is er geld voor een passantenhaven gereserveerd door de gemeente? Dan dit gebruiken voor het dorpshuis
- Op het terras van het dorpshuis moet je een ijsje kunnen eten en koffie/thee kunnen drinken
- Steigers worden niet/weinig gebruikt, het is nu niet aantrekkelijk om aan te leggen. Er is niets te doen. Mensen varen nu door.
- Wandelroute maken met informatie over het dorp (kerk, Amshoff, ontstaansgeschiedenis etc.)
- Dorpsrondje aanleggen (wandelroute) vanaf sportvelden naar oude school
- Marketing Midden-Groningen Annerveenschekanaal heeft info over gebouwen, historie etc. Snikhoes, smederij etc.
- Leenfiets voor boottoeristen om boodschappen te doen of rondje te fietsen

Wensen voor de inrichting van het gebied rondom het dorpshuis

- Voetbalveld/evenementenveld moet behouden blijven. Hier ook meer bomen om het veld heen aanplanten
- Maak achter het nieuwe dorpshuis een spettervijver met strandje en beachvolleybalveld.
- Insteekhaven of aanlegsteiger bij dorpshuis zodat mensen met een bootje het dorpshuis kunnen bezoeken
- Ontwikkel de sportvelden met bijvoorbeeld als invulling een groene speeltuin, wandelpaadjes, hondenspeelveld, dorpsstuin.
- Speeltuin: fitnesstoestellen, kabelbaan, klimrek, schommel, stapstenen

Samenwerking verenigingen

- Concentratie van verenigingen op 1 plek
- Bestuursproblemen bij alle verenigingen. Zou het mogelijk zijn om alle verenigingen samen te voegen en met werkgroepen te gaan werken? Een soort dorpscoöperatie? Omnivereniging
- Verenigingen en contributie: iedereen is lid en geeft een vrijwillige bijdrage aan contributie. Dat is het Schansker model

Overig

- Bestemmingsplan is in 2010 vastgesteld, tijd om te vernieuwen. Kan de gemeente de bestemmingsplanwijziging van het dorpshuis meenemen?
- Rust en ruimte is fijn, het dorpse karakter (saamhorigheid)
- Groen is heel belangrijk
- Onderzoeken mogelijkheid van beheer van de sporthal vanuit het dorp
- Er zijn al veel plannen gemaakt de afgelopen jaren, het is nu tijd voor actie!
- Nieuwe bewoners moeten een inburgeringscursus krijgen. Enerzijds om kennis te maken met de historie van het dorp, maar ook kennis maken met verenigingen en bewoners.

Dorpshuis

Wensen voor inrichting en beheer dorpshuis

- Veur mekaor – geen te moderne inrichting maken, maar gezellig inrichten (bruin café), net zoals het keerpunt
- Moodboard maken voor de inrichting en dorp laten stemmen.
- Voorbeeld: dorpshuis Meeden. hier zijn goede afspraken over het gebruik, het beheer wordt samen met alle verenigingen georganiseerd
- Het dorpshuis moet snel internet hebben, zowel voor ZPP-ers/werkplekken maar ook voor de jeugd
- Goed nadenken over exploitatie van het dorpshuis, ook over zaken als BHV, wettelijke verplichtingen etc. Aanbod om mee te denken vanuit een veiligheidskundige uit het dorp)
- Rekening houden met klimaat, bijvoorbeeld met hittestress: bijvoorbeeld vaste zonwering boven ramen (latten)
- Situering dorpshuis op de kavel, rooilijn 10 meter, en liever geen felle lampen die naar de burenschijnen (dhr. Kielman). Denk ook aan overlast tijdens de bouw, zoals heien
- Nadenken over toegang: geen sleutels gebruiken maar tags/druppels met registratiesysteem.
- Heeft gemeente geld gekregen voor Kiel als beschermd dorpsgezicht? En kunnen we daar wat mee?
- Kan er boven een toilet worden gemaakt? Bijvoorbeeld op de plek waar de lift eerst zou komen.
- Verzoek voor 1 douche. Deze kan beneden op de plek van de lift, meterkast dan een kwartslag draaien zodat de toegang tot de meterkast in de hal komt, en de toegang tot de douche in het gangetje waar ook de toiletten zijn. Douchehokje zoals op een camping, met tussenschot en plankje om op te zitten/kleding op te leggen.

- Er moet fatsoenlijk bier komen, bij voorkeur Hertog-Jan
- Stichting eigenwijs is ook wijs. Is een stichting voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en zorgvraag. Misschien kunnen we daar wat mee? Is ook een maatschappelijke functie. De stichting zit in Annerveenschekanaal en werkt in een omtrek van 25 km daaromheen. Misschien kunnen mensen van de stichting een rol krijgen in het beheer?
- Traplift om boven te komen als alternatief voor lift
- Opslagruimte voor alle verenigingen
- De huiskamer moet gezellig zijn. Niet kil en modern.
- Discobol
- Sfeer- en feestverlichting
- Aankleding met planten
- Brugwachters kunnen een vaste plek krijgen in het dorpshuis
- Goede verplaatsbare geluidsinstallatie
- Goede bar met professionele frituur en grote vriezer
- Ruimte voor zelfwerkzaamheid maken in de offerte. Bijvoorbeeld voor schilderwerk, gaten graven, tegelen buiten op het terras. Dat bespaart kosten.

Wensen voor inrichting buitenterrein dorpshuis

- Invalidenparkeerplaats aanleggen op het terrein van het dorpshuis, aan de achterkant
- Verrijdbare plantenbakken maken voor de buitenruimte van het dorpshuis
- Picknicktafel op het terras
- Speeltuin: zorgt ervoor dat ook de ouders komen. Gecombineerd met dorpsmoestuin ism groeipunt? Voorbeeld de Heurne, Achterhoek
- Speeltuin voor jongere kinderen. Voorbeeld is Beetsterzwaag. Hier werken ze met collectes. Michiel wil helpen opstarten

Wensen voor activiteiten en functies dorpshuis

- Ontmoetingsplek in voor- en tegenspoed. Het dorpshuis moet de kern van het dorp zijn.
- Dorpshuis moet gebruikt kunnen worden voor recepties/feestjes
- Bibliotheekfunctie: reserveer je boeken en je kunt ze 1 keer per week ophalen in het dorpshuis, en ook weer inleveren
- Ouderen helpen met belasting, internet, cursus, hulpvragen
- Flexwerkplekken en de mogelijkheid om een vergaderruimte te kunnen huren
- Spreekuren organiseren door gemeente, zorgaanbieders, welzijn etc.
- Aula-functie (kist opbaren)

- Yoga
- Vrijdagmiddagborrel
- BBQ, fikkie stoken
- Leenfiets bij het dorpshuis voor toeristen?
- Organiseer avonden zoals in de koffiemolen
- Stampotavonden (deze worden ook goed

bezocht door oud-inwoners)

- Bioscoopavonden voor zowel jeugd als volwassenen
- Jongeren: chillen, tafelvoetbal, jeugdhonk
- Bewegen voor ouderen 65+
- Biljart
- Optredens
- Organiseer een kleintje dorpsfeest, een feest voor tieners aansluitend op het dorpsfeest
- Ouder-kind-café eens per maand op vrijdagochtend
- Patatjesdag

Jeugd en jongeren

- In de vakantie activiteiten organiseren voor kinderen
- Speeltoestellen maken bij het dorpshuis
- Jongeren betrekken. Jeugdwerk, caribidschieters etc.
- Behoefte aan ontmoetingsplek in het dorp, zeker ook voor de jeugd. Biljarten, darten etc.
- Ideeën van kinderen zelf (2 kinderen van 5 jaar): bootje varen, spelletjes, disco, strand en zwembad

Energie

- Energiecoöperatie heeft samen met 24 andere organisaties plannen voor goedkope opwek van groene stroom voor alle Groningers
- Energieneutraal dorpshuis, misschien iets met een bodemwarmtepomp, of benutten van het water van het Kioldiep
- Dak volleggen met zonnepanelen. Ofwel de opbrengst gebruiken voor de exploitatie, ofwel voor het dorp
- KEC (Peter) betrekken bij de plannen in verband met zijn kennis over energie (opwek, besparing)

BIJLAGE 2: MEMO PASSANTENHAVEN

Memo

Aan : Vereniging Plaatselijke Belangen Kiel Windeweer
Auteurs : Alja Lambers en Henk Jaap Meijer
Kopie : Secretariaat VPBK, Alja Lambers
Onderwerp : Bijdrage aan Dorpsvisie Bijeenkomsten
Datum : 12 Januari 2024

1. Inleiding

In de dorpskrant “De Koerier” van december 2023, worden op pagina 5 inwoners uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan de nieuwe Dorpsvisie. In dit memo delen wij onze bijdrage aan deze discussie.

2. Onderwerp – Wijzigingsbevoegdheid Passantenhaven

In het huidige Bestemmingsplan Buitengebied (IMRO-idn: NL.IMRO.0018.BP090 Buitengebied-31 va) is in paragraaf 4.2.7 Recreatief – toeristische ontwikkelingen een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Deze voorziet in de realisatie van een kleinschalige passantenhaven in combinatie met recreatief verblijf.

Over de locatie, gebruik en inrichting van de passantenhaven is in 2008 en 2009 intensief overleg gepleegd met de initiatiefnemer en de provincie. Dit heeft geresulteerd in een bouwplan en een beeldkwaliteitsplan, waarover indertijd in principe overeenstemming werd bereikt.

De locatie van de passantenhaven ligt aan de Dorpsstraat (op de grens van Kiel-Windeweer en Annerveenschekanaal) en is gelegen in het beschermd dorpsgezicht van Kiel Windeweer. De passantenhaven kan niet worden gerealiseerd zonder de huidige openheid van het landschap ter plekke aan te tasten; het is nu immers onbebouwde agrarische grond. Deze ingreep is van dien aard dat de te beschermen waarden van het beschermd dorpsgezicht worden aangetast. Zo worden de belangrijke zichtlijnen verbroken. Het Kioldiep heeft in het beschermd dorpsgezicht een hoogwaardige infrastructurele functie. Die functie stamt uit de tijd van de veenkoloniën en is onderdeel van het dorpskarakter dat dient te worden gekoesterd en beschermd.

Sinds de opening van de vaarverbinding “Van Turfvaart naar Toervaart” in 2009, zijn inmiddels ruim 15 jaren verstreken. In deze periode zijn in Bareveld en in Eexterveenschekanaal vergelijkbare havens met voorzieningen gerealiseerd.

De passantenhaven is kennelijk, anders dan in het Bestemmingsplan Buitengebied werd aangenomen, niet van groot belang voor het welslagen van de recreatievaart over de voormalige veenkoloniale kanalen en diepen en voor de recreatief-toeristische aantrekkingskracht van deze gemeente.

De aanleg van passantenhaven met recreatief verblijf op de aangegeven plek in Kiel Windeweer is inmiddels achterhaald en overbodig. De recreatievaart functioneert prima zonder de verregaande wijziging in de bestemming van het Buitengebied. In de nieuwe Dorpsvisie moet de mogelijke aanleg van de Passantenhaven in combinatie met recreatief verblijf daarom vervallen.